

Ο ΚΑΘΕΡΕΠΤΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'
ΑΡΙΘΜΟΣ 14

ΙΑΝΝΙΝΑ, ΙΟΥΝΗΣ 1983

Ο ΚΑΘΕΡΕΠΤΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΓΙΑΝΝΙΝΑ, ΙΟΥΝΗΣ 1983

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΓΕΡΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΔΩΡΕΑ ΕΥΘΥΜΟΥ

ΗΜΕΡΟΜ. 7-7-83

ΑΡΙΘ. 24638

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'

ΑΡΙΘΜΟΣ 14

«ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ
ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

Συντάσσεται από Έπιτροπή

Υπεύθυνος:

Τό Διοικητικό Συμβούλιο του
Συλλόγου.

Γραφεία περιοδικού:

Δωδώνης 13 - Ίωάννινα

Τηλεφ. (0651) 28020

Διεύθυνση για την εξυπηρέτηση του
περιοδικού «Καθρέπτης» - Άλληλως-
γραφία

Γιαννούλα Κ. Νότη

Σπ. Μπαλτατζή 25

Τηλ. (0651) - 24.183

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Έσωτερικού Δρχ. : 300

Έξωτερικού Δολ. : 20

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ ---

— ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:

α) ΙΩΑΝΝΙΝΑ:

ό Ταμίας του Συλλόγου

Δήμος Κ. Τζουβάρας

Πάροδος Εύρ.πίδου 11

Τηλ. (0651) 28.439

β) ΑΘΗΝΑ:

Κώστας Χρ. Γιωτάκης

Έλλης 28 - Αιγάλεω

Τηλ. (01) 5985462

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βασίλης Δ. Παπαδημητρίου

Κώστας Ε. Σιώτος

Κώστας Δ. Αναστασίου

Αντώνης Δ. Αντωνίου

Γιαννούλα Κ. Νότη

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Αποτελεί πάγια παράδοση και επιβεβλημένο δημοκρατικό καθήκον, με τη λήξη της θητείας, του οποιοδήποτε συμβουλίου, να γίνεται λογοδοσία και στη συνέχεια να γίνεται ψηφοφορία για την ανάδειξη καινούργιας διοίκησης.

Οι λίγες αυτές γραμμές δεν έχουν σκοπό να προκαταλάβουν ή να επηρεάσουν τα μέλη του Συλλόγου μας.

Επειδή είναι στη φύση του ανθρώπου και ιδιαίτερα του ρωμιού να ξεχνάει εύκολα, θεωρήσαμε σκόπιμο να θυμίσουμε λίγα από το τεράστιο έργο που σεμνά και αθόρυβα γίνεται.

Και μέσα από αυτό να προβληματισθούμε.

Έχοντας ζωή ο Σύλλογός μας πλέον της εικοσιπενταετίας και έχοντας να επιδείξει τεράστιο εκπαιδευτικό και κοινωνικό έργο, ρίζωσε βαθιά και σήμερα ο Σύλλογός μας είναι βίωμα του κάθε χωριανού μας.

Είναι κρίκος που συνδέει τους απανταχού της γης συμπατριώτες μας. Τα γράμματα που από παντού λαβαίνουμε και τα κολακευτικά σχόλια του ημερήσιου τύπου είναι του λόγου το ασφαλές.

Αλλά και μόνο η υλοποίηση της προσπάθειας και πραγμάτωσης του όνειρου τόσων γενεών του χωριού μας, ο δρόμος Φορτώσι - Πολιτσά - Αμπελοχώρι που ήδη γίνεται πραγματικότητα, αυτό και μόνο το γεγονός αρκεί να καταξιώνει το Σύλλογό μας.

Από την έπαλη αυτή θεωρούμε χρέος μας να κάνουμε θερμή έκκληση προς όλους τους χωριανούς μας να συνεχίσουν με την ίδια θερμή τη συμπαράσταση προς το σύλλογό μας.

Η έκκληση αυτή απευθύνεται και προς εκείνους που πράγματι εμόχθησαν και κουράστηκαν.

Απευθύνεται και προς τη νέα γενιά, τους νέους επιστήμονες και στη σπουδάζουσα νεολαία που θάνα οι αυριανοί συνεχιστές του ωραίου έργου των πατέρων τους.

Πρέπει πάλι να επιλέξουμε τους πιο ικανούς. Εκείνοι που μπορούν, έχουν φαντασία, και θέλουν να προσφέρουν.

Και όλοι εμείς οι υπόλοιποι να συμπαρασταθούμε.

Σημασία έχει η επίδειξη του στόχου. Και στόχος μας είναι το καλό του χωριού μας. Και οι τελευταίοι αναλύουν: το καλό το δικό μας και των παιδιών μας.

Δεν γεννάται ζήτημα, τα ωραία και τα μεγάλα χρειάζονται μόχθο και θυσίες. Αλλά για τη γή των πατέρων μας αξίζει και μόχθος και θυσία.

ΠΩΣ ΜΑΣ ΒΛΕΠΟΥΝ...

Το κολακευτικό μονόστηλο που μας αφιέρωσε ο Ηπειρωτικός Αγώνας σε φύλλο του Απρίλη, μας βάζει σε πειρασμό να το δημοσιεύσουμε αυτούσιο. Γράφει λοιπόν:

Και άλλες φορές στο παρελθόν ασχοληθήκαμε με τον ΚΑΘΡΕΠΤΗ. Το περιοδικό του πιο ζωντανού ίσως πολιτιστικού συλλόγου της περιοχής μας. Του Συλλόγου ατων ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ Λίγοι σε αριθμό, σπουδαίοι όμως οι άνθρωποι αυτοί. Με όπλα την αγάπη για το χωριό τους και την πολιτιστική του παράδοση, μοχθούν και προσφέρουν πολλά στον τόπο τους. Είναι να τους καμαρώνει και να τους ζηλεύει ο καθένας μας, όταν διαβάζει το σοβαρό περιοδικό τους. Είναι κάτι παραπάνω από συγκινητική η προσπάθεια αυτή. Είναι πέρα για πέρα αισιόδοξη η δουλειά τους που αξίζει όχι μόνο επαίνους και συγχαρητήρια, αλλά και έμπρακτη βοήθεια από κάθε αρμόδιο, απ' όλους μας. Πλούσιο σε περιεχόμενο το τελευταίο τεύχος του ΚΑΘΡΕΠΤΗ, δημοτική και σύγχρονη ποίηση απ' το Σκλούπο. Ένα σημαντικό κείμενο του διάσημου αγγλου ιστορικού και περιηγητή Ν. HAMMOND για τα Τζουμέρκα, καθώς και άλλα κείμενα απ' την παράδοση της περιοχής τους. Νέος στόχος τους η έρευνα για τη συμβολή του χωριού στην Εθνική Αντίσταση 1940 - 45.

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Ανακοινώνουμε στα μέλη του Συλλόγου μας, πως στις 2)7)83 μέρα Σάββατο και ώρα 5,30 και στην αίθουσα του Επαγγ. Βιοτ. Επιμελητηρίου, οδός Αραβαντινού 5, θα γίνει Γενική Συνέλευση του Συλλόγου με θέματα:

1. Διοικητικός απολογισμός Διοικ. Συμβουλίου
2. Συζήτηση, τυχόν προτάσεις των μελών.
3. Αρχαιρεσίες για ανάδειξη νέου Διοικ. Συμβουλίου.

Σε περίπτωση που δεν υπάρξει απαρτία, η Γεν. Συνέλευση θα επαναληφθεί στις 9)7)83 την ίδια ώρα.

Εγώ τώρα ζωίζω...

Αδύνατο, χιλιοβασανισμένο γεροντάκι, ο μπάρμπα Γιώργος, δούλευε τη σκληρή δουλειά του χτίστη σε πολύ προχωρημένη ηλικία.

Στις ανείπωτες ταλαιπωρίες της ζωής, που του είχαν αφήσει βαθειά ίχνη και μια μόνιμη μελαγχολία, έβγαινε πάντα παλληκάρι.

Όμως, όπως σ' όλα τα πράματα υπάρχει ένα όριο αντοχής έτσι και ο μπάρμπα Γιώργος δεν αισθανόταν καλά τώρα τελευταία.

Τούχαν λυθεί τα γόνατα, έχασε απότομα βάρος και δεν είχε όρεξη για δουλειά. Κάθε απόγευμα είχε και λίγο «θέρμη» και αυτά τα έρμα τα φασούλια κάθε μέρα δεν κατέβαιναν κάτω.

Στην αρχή δεν έδωσε σημασία, όπως κάθε φορά που τύχαινε ν' αρρωστήσει. Καθόταν κάνα - δυο μέρες και πάλι δουλειά. Τούτη όμως τη φορά, τα σημάδια έδειχναν ότι τα πράματα δεν ήταν όπως άλλες φορές. Φοβήθηκε και πήρε τη μεγάλη απόφαση να πάει στο γιατρό να τον «ακουρμάξ».

Καιρός ν' αρρωστήσει ήταν . . . Αν δεν δούλευε τώρα πούταν καλοκαίρι πότε θα δούλευε; Και έπειτα τόσα στόματα περίμεναν απ' αυτόν στο χωριό.

Βλέπεις εμείς οι φτωχοί δεν έχουμε ούτε το δικαίωμα ν' αρρωστήσουμε, στοχάζονταν ο ταλαίπωρος.

Πού οι σημερινοί καλοί καιροί, που οι συνομήλικοι του μπάρμπα Γιώργου, συνταξιούχοι ρομανζάρουν κάτω από τα βαθύσκια δροσερά πλατάνια παίζοντας το κομπολόι τους και ρουφώντας το ρακί, και αναπολούν τα περασμένα . . .

Έπρεπε να τρέξει πολύ νερό κάτω από το γεφύρι της Πολιτσάς νάρθουν οι σημερινοί καιροί.

Σέρνοντας τα πόδια του και αγκομαχώντας έφθασε στο γιατρό. Ο γιατρός ήταν γνωστός στον μπάρμπα Γιώργο, σαν τον είδε τον πήρε αμέσως για να τον εξετάσει και σε φιλικό ύφος τούπε:

—Τί έχουμε μπάρμπα - Γιώργο, πώς παν τα κέφια σου και το κουράγιο σου;

—Δεν είμαι καλά γιατρέμ' δεν αισθάνομαι καλά.

—Μην το βάζεις κάτω έτσι εύκολα και έπειτα εδώ πούρθεσ, ήρθεσ να γίνεις καλά.

—Από το στόμα σου και στ' Θεού ταυτί . . .

—Γδύσου μπάρμπα - Γιώργο και ξάπλωσε.

Υπάκουσε σα μαθητούδι όπως τούπε ο γιατρός και η ιεροτελεστία της εξέτασης άρχισε.

Ο γιατρός τον «ακούρμαξε» πολύ προσεχτικά και σαν τέλειωσε τούπε να ετοιμασθεί και νάρθει κοντά του να τα πούνε.

Σαν ετοιμάστηκε κάθησε απέναντι από το γιατρό και με κομμένη την ανάσα περίμενε νακούσει την ετυμηγορία του γιατρού.

Λοιπόν μπάρμπα - Γιώργο δεν είναι τίποτε το σπουδαίο. Αλλά πρέπει να φας καλά και να ξεκουραστείς λίγες μέρες. Δουλεύεις σκληρά, για την ηλικία σου και αν το πας έτσι δεν θα τα βγάλεις πέρα.

—Θά μ' δώσεις κάνα γιατρικό γιατρέ μ'.

—Θά σ' δώσω και ένα δυναμωτικό φάρμακο. Αλλά πρώτα απ' όλα καλό φαί και ξεκούραση.

—Δηλαδή να ζωΐσω γιατρέ μ'.

—Ναί να τρώς καλά . . . να ζωΐσεις, ναί . . . καλά το λές.

Τόβαλε καλά στο μυαλό του, το σκέφτηκε και πήρε την απόφασή του.

—Καλά λέει ο γιατρός. Πρέπει να κοιτάξω και εγώ λίγο τον εαυτό μου. Και κατ' ευθεία στο φούρνο. Πήρε ένα καρβέλι φρέσκο ψωμί χάσκο, και μετά από ένα κοκορετσάδικο, μπόλικο κοκορέτσι και σπληνάντερο και πήγε απόμερα στην πλατεία για να φάει, ναρχίσει να ε-φαρμόζει τη συνταγή του γιατρού.

Εκεί που άρχισε να τρώει νάσου και οι άλλοι Σκλουπιώτες μα-στόροι.

—Γειά χαρά μπάρμπα - Γιώργο, τί κάνς.

—Α εγώ τώρα ζωΐζω. Πήγα στο γιατρό και μούπε να ζωΐσω. Και χωρίς να δώσει σημασία έσκυψε πάνω στο λαχταριστό κοκορέτσι για να ζωΐσει . . . Και από τότε οι χωριανοί μας όταν θέλουν να πούν για κανένα ότι κάθεται και καλοπερνάει λένε: αυτός ζωΐζει τώρα . . .

Κ. Αναστασίου

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Σαρανταπέντε λεμονιές
στον άμμο, φυτεμένες
πόχουν, νερό στη ρίζα τους
κι αυτές μαραγκιασμένες.
Κι μια δική μου λεμονιά
στην πέτρα φυτεμένη,
δίχως νερό στη ρίζα της
κι αυτή μπαμπουκισμένη.
'Ετσι είν' κι οι ανύπαντρες
κι' οι κακοπαντρεμένες
πούχουν τους άντρες στο πλευρό
κι διαφορά δεν βλέπουν.
'Οπως το ακούσαμε από τη Γιαννούλα Απ. Νότη.

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΤΟΤΕ ΚΑΙ ΣΥ ΑΞΙΖΕΙΣ

'Αν μπορείς να δείχνεσαι
στη ζωή σου καθώς πρέπει,
ειλικρινά κι τίμια . . .
μ' αλήθεια να κερδίζεις,
αν μπορείς στα χείλη σου
την πίκρα τ' αλλουνού να κρύβεις
και κάτω απ' το χαμόγελο
τα βάσανά σου να λημονάς.
'Αν μπορείς απ' την αρχή
καινούργια ζωή να χτίζεις,
καινούργιο δρόμο ν' αρχινάς,
χωρίς να αδικείς τον κοντινό σου,
τότε θα ζεις παντοτεινά,
—αν λες για όλα αλήθεια—
ζωή γεμάτη χάρες κι ομορφιά,
ζωή ευτυχισμένη αληθινά.
Τότε και συ αξίζεις.

Το ποίημα αυτό το πήραμε απ' την ποιητική συλλογή του χωριανού μας Κώστα Δ. Αναστασίου «Αποσταμένες ελπίδες στη νεώτερη σιωπή».

Οικιακά: τέχνη και ξεκούραση

Ευθυμογράφημα:

Πάντα αγανακτούσα και θα αγανακτώ . . . εσαεί με τα αχαρακτήριστα δημοσιεύματα και παράπονα του τύπου «η δουλειά της γυναίκας στο σπίτι είναι βάρβαρη, αντιπαραγωγική, αποβλακωτική, ισοπεδωτική . . . και τα συνώνυμα αυτών.

Θεωρώ, λοιπόν, απαράβατο χρέος της Ζωής μου να αποκαταστήσω την αλήθειά και να γκρεμίσω στην άβυσσο της αβύσου τις παραπάνω, τουλάχιστο σχιζοφρενείς τοποθετήσεις γύρω από τα οικιακά.

Και για να μη μακρυγορώ, τοποθετούμαι: Η απασχόληση της γυναίκας στο σπίτι είναι δημιουργική, συνεπώς χαρούμενη, είναι ξεκούραστη, συνεπώς ευχάριστη. Αυτό τό δίπτυχο διέπει, αγαπητοί μου, την απασχόληση της νοικοκυράς. Δεν λέω δουλειά, γιατί απλά δεν πρόκειται περί δουλειάς, έχει αμοιβή, ωράριο και βλοσυρό προϊστάμενο συνήθως.

Τα οικιακά, σαφώς, είναι δημιουργία - τέχνη και ξεκούραση. Είναι τέχνη, γιατί ποιος αμφισβητεί ότι η μαγειρική είναι τέχνη από καθαβολής κατασρόλας; Η τηλεόραση μάλιστα, μας ενημερώνει πληροφορώντας μας και μας πληροφορεί ενημερώνωντάς μας, ότι χιλιάδες γυναίκες στον κόσμο κερδίζουν το καθημερινό φιλί τους χάρη σ' ένα πιάτο φαί, ιδίως να 'ναι μαγειρεμένο με κύβο «χλάπ».

Η νοικοκυρά, λοιπόν, είναι από τους λίγους δημιουργούς που αμείβονται καθημερινά απ' την τέχνη τους, εκτός θλιβερών εξαιρέσεων (καρβουνιάσματα και ατυχημάτων επί τω έργω). Ενώ άλλοι δημιουργοί π.χ. ζωγράφοι αναγνωρίζονται δεκαετίες από το θάνατό τους και μη ξεχνάμε ότι χαρά του δημιουργού είναι η αναγνώριση και όχι η αμοιβή. Αυτό δυστυχώς το στομάχι το αγνοεί, αλλά προς το καλό της γαστρονομικής τέχνης. Τελικά, όλα . . . οδηγούν στις τέχνες.

Μετά, η Ζαχαροπλαστική δεν είναι τέχνη και με τις ευλογίες των ινστιτούτων αδυνατίσματος; Δεν φαντάζομαι να διαφωνείτε και συνεχίζω, με την επίδοση της νοικοκυράς σ' άλλες τέχνες.

Ο στολισμός του σπιτιού είναι, σαφώς, μία τέχνη από την εποχή των σπηλαίων. Η διακόσμηση χρειάζεται γούστο, καλλιέργεια, φινέτσα

και άλλα πολλά. Πού θα βάλει η νοικοκυρά το σαλόνι, τους πίνακες, το σκρίνο (δεν έχει άλλα . . . αν είχε), πού τα πιάτα, τα μαχαιρία, τα μανταλάκια, τις ξεσκονίστρες και όλα τα παρεμφερή;

Κοντολογίες, αν έχει σπίτι, πενιχρών τετραγωνικών, εξελίσσεται σε μηχανικό, ρυμοτόμο, μάγο και μέντιουμ αξιώσεων.

Μηχανικά, γιατί πρέπει να τα βάλει όλα σε μια διάταξη, με σκοπό την λειτουργικότητα και την ασφάλεια. Λάθη, βέβαια, γίνονται, αλλά των μηχανικών με πτυχία, τα λάθη, είναι θεαματικότερα. Καταπονισμοί πολυκατοικιών, ιπτάμενα μάρμαρα, καθιζήσεις δρόμων, βουτιές γεφυρών και ας τα αφήσω καλύτερα εδώ.

Ρυμοτόμο, γιατί πρέπει να τα βολέψει όλα, και επιπλέον να αφήσει δρόμους από την εξώπορτα στην κουζίνα, στα υπνοδωμάτια κλπ.

Οι δρόμοι είναι απαραίτητοι στο σπίτι, γιατί είναι κάπως απίθανο να έχουν π.χ. όλα τα μέλη της οικογένειας καλή επίδοση στο άλμα επί κοντώ για να μπαίνουν στην κουζίνα σαλτάροντας πάνω από ψυγείο.

Μάγο, για να εξαφανίζει πράγματα που δεν χρειάζονται και μέντιουμ να τα βρίσκει, όταν χρειάζονται. Στη μαντική όλοι τα βρίσκουν σκούρα και οι γκάφες των μέντιουμ ανεκδιήγητες.

Σε καιρό εορτών η νοικοκυρά εξασκεί με αυταπάρηση, την τέχνη του γκαρσονιού πολυμελούς κέντρου που προλαβαίνει και την σκέψη, ακόμη, των επισκεπτών.

Αυτά τα παραπάνω φαίνεται, ξάστερα, η πολυπραγμοσύνη της νοικοκυράς στους τομείς των τεχνών. Αυτή η πολυπραγμοσύνη είναι το καθοριστικό μεγαλειώδες της οικιακής απασχόλησης, πράγμα που δεν συναντάμε στις τέχνες ή δουλειές γιαυτό στις τέχνες οι δουλειές ενεδρεύει η πλήξη λίγη ή μέχρι θανάτου.

Και θα προχωρήσω στην ξεκούραση και ευχαρίστηση της νοικοκυράς.

Είναι ξεκούραση και ευχαρίστηση το πλύσιμο των πιάτων, αν και επαναλαμβάνεται με ταχύτητα κινούμενου σχεδίου τη στιγμή που στην αγορά κυκλοφορούν 200 είδη απορρυπαντικών πιάτων.

Οι άμοιρες οι εταιρείες ξημεβραδιάζουν να μας προσφέρουν κάθε μέρα ό,τι δεν φανταστήκαμε. Οι διαφημιστές, σπάν το κεφάλι, να μας τα παρουσιάσουν με τρόπο αξέχαστο. «Χέρια σαν βελούδο». Υγρό

σαν κρέμα, κ. ά. Και η φίλη τηλεόραση με ζήλο ιεραπόστολου μας τα θυμίζει καθημερινά. Κόβει το έργο στη μέση, για να μη τα ξεχάσουμε.

Μετά από τον κόπο και την αγωνία τόσων ανθρώπων είναι το λιγώτερο, αχαριστία σε βαθμό κακουργήματος, καμιά νοικοκυρά να οδύρεται. «Ο νεροχύτης, ο εφιάλτης μου».

Αν υπάρχει νοικοκυρά που σκέφτεται τέτοιο πράγμα, ας σκεφτεί ότι γύρω στο νεροχύτη εξασκεί την μαγειρική τέχνη της με ανοδική πορεία και ότι οι τέχνες θέλουν θυσίες. Ας κάμει λοιπόν αγόγκυστα, όπως ο Ιώβ, μια θυσία στο βωμό του στομαχιού.

Όσο για την καθαριότητα του σπιτιού, δεδομένων και ευμερουντων των εταιρειών απορρυπαντικών, των διαφημιστών και της τηλεόρασης. Είναι μία ευχάριστη απασχόληση. Έτσι για να ξεδώσει η νοικοκυρά από τις σκοτούρες των τεχνών που εξασκεί, με ποιο βαθμό επιτυχίας, είναι άλλο καπέλλο.

Με τον «Άσπρο σίφωνα» τα τζάμια γίνονται αόρατα σε σημείο που κοπανάμε επάνω τους από την διαφάνεια, και βγαίνουμε στο μπαλκόνι χωρίς ν' ανοίξουμε το παραθυρόφυλλο. Με ένα άλλο απορρυπαντικό το πάτωμα λάμπει σαν καθρέπτης. Αλλά αν επιμένει η νοικοκυρά το περάει με ένα στεγνό πανί με το «σούπερ στιλπνάδα» και Θεού ολιγορούντος μεταναστεύει οικογενειακώς στο νοσοκομείο.

Όσο για το μπάνιο με το «σούπερ δυναμικό», «αστραπή» απαστράπτει που χρειάζεται κανείς γυαλιά ηλίου για να μπει μέσα, αν και βρίσκεται σε θεοσκότεινο φωταγωγό.

Τις υπόλοιπες υποαπασχολήσεις, που δεν εμπίπτουν στο χώρο των τεχνών, αναλαμβάνει η τεχνολογία. Το πλυντήριο πλένει και η νοικοκυρά βρίσκεται χιλιόμετρα από το σπίτι.

Το σίδερο σιδερώνει, η σκούπα σκουπίζει, μόνο που αυτά χρειάζονται την παρουσία της νοικοκυράς, μέχρι να χειραφετηθούν κι αυτά.

Και οι μέρες της νοικοκυράς κυλάν από την τέχνη στην ξεκούραση, από την χαρά στην ευχαρίστηση, από τη φαντασία στην πράξη. Γι' αυτό καμιά νοικοκυρά δεν επιθυμεί να τελειώσει τις μέρες της στο ψυχιατρείο ή στο γηροκομείο αλλά στο σπίτι της, το άντρο της τέχνης και ξεκούρασης.

Ο φεμινισμός λοιπόν είναι στην ουσία αντιφεμινισμός αφού δεν

εκτιμά την παραγωγική απασχόληση της νοικοκυράς και προσπαθεί να την βγάλει από το σπίτι.

Βάρβαρο και ισοπεδωτικό είναι να πάρει σύνταξη η νοικοκυρά, γιατί έτσι υποβιβάζεται το επίπεδο των τεχνών της σε δουλειά.

Βλακώδες, είναι να διασύρονται οι σύζυγοι που δεν ανακατεύονται στα οικιακά. Γιατί οι τέχνες θέλουν ελευθερία και ξεκούραση, δεν θέλει ενοχλήσεις. Φτάνει βέβαια οι σύζυγοι να μην το παρακάνουν στη μακάρια απραγία . . . μέχρι . . . αγκίλωσης, τη στιγμή που υπάρχουν καφενεία, καφετέριες, γήπεδα και ευγενή σπόρ σαν το κυνήγι.

Πιστεύω, ότι θεμελίωσα, με ακλόνητα επιχειρήματα στις ριπές του φεμινισμού δηλ. αντιφεμινισμού, την αλήθεια των οικιακών.

Μπορεί βέβαια, τα όσα θεμελιώνω παραπάνω, να ακούτε για πρώτη φορά. Αλλά οι καινοτομίες κύριο συστατικό έχουν την πρωτοτυπία. Η πρωτοτυπία, τη φαντασία. Η φαντασία οδηγεί στο αύριο. Το αύριο επιζητά την ελευθερία. Η ελευθερία τη δημιουργία, τις τέχνες. Μία από τις τέχνες είναι το οικιακό. Τα οικιακά που είναι τέχνη και ξεκούραση και ότι παρεμφερές φανταστείτε.

Αφροδίτη Νότη

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Η ιδέα που έριξε πριν λίγο καιρό το παράρτημα Αθηνών του Συλλόγου μας για δημιουργία παιδικής χαράς στο χωριό μας, υλοποιήθηκε. Έτσι το έργο που ξεκίνησε με έρανο των μελών του παραρτήματος όπως είχαμε ξαναγράψει ολοκληρώθηκε με μια γεναία προσφορά του Κώστα Χρ. Τζουβάρα και έτσι έγινε μια τέλεια παιδική χαρά που δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από τις παιδικές χαρές των αστικών κέντρων.

Ο παραπάνω χωριανός μας πρόσφερε τις κούνιες, την τσουλίθρα, την τραμπάλα και τα δυο παγκάκια.

ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ

Η ανάσταση του Λάζαρου γιορτάζεται στην πατρίδα μας ιδιαίτερα και συνοδεύεται από διάφορα έθιμα. Το κυριώτερο απ' αυτά είναι η περιφορά των παιδιών στα σπίτια, λέγοντας τα τραγούδια του Λαζάρου. Τα λεγόμενα Λαζαρικά. Αυτά κατά παλιά συνήθεια του ελληνικού λαού τραγουδιούνται μια φορά το χρόνο κατά την παραμονή της γιορτής του Λαζάρου, σε πολλά δε μέρη και την ίδια μέρα του Σαββάτου του Λαζάρου. Τα τραγούδια αυτά κυρίως τα τραγουδούν παιδιά, περιερχόμενα κατά ομάδες (σπάνια και ξεχωριστά) τὰ σπίτια και συλλέγοντας φιλοδωρήματα σε είδος, κυρίως αυγά και χρήματα.

Τα λαζαρικά άσματα είναι σχετικό απ' ενός μεν με την κατά το Ευαγγέλιο γνωστή Ανάσταση του Λαζάρου και μοιάζουν με άλλα θρησκευτικά άσματα, απ' ετέρου δε, με ευχές προς τον οικοδεσπότη, παινήματα καθώς και τραγούδια της ξενιτειάς, εργατικά, του σπιτιού κ.ά. Έχουν δε φανερό τον απαιτητικό χαρακτήρα.

Το έθιμο αυτό πέρα από τον θρησκευτικό του χαρακτήρα, γιορτάζεται απ' τον Λαό μας συνδυαζόμενο και με την χαρά της άνοιξης και της βλάστησης. Συναντάται δε και στις γειτονικές μας χώρες και κύρια στη Γιουγκοσλαβία.

Όπως σ' όλη την Ελλάδα λοιπόν, έτσι και στο χωριό μας η γιορτή του Λα.άρου αποτελεί αξιόλογο έθιμο. Οι παιδικές αναμνήσεις για το έθιμο αυτό είναι πολλές. Το έθιμο είναι παλιό για το χωριό μας και δεν πρέπει να είχε παραλλαγές με την πάροδο του χρόνου. Σήμερα βέβαια έχει εκλείψει μιας και έχει εκλείψει και ο κόσμος απ' το χωριό. Η περιγραφή μας που άντλησε στοιχεία της περιόδου 1930 - 1960, νομίζουμε πως καλύπτει το έθιμο στο σύνολό του.

Η προετοιμασία για τη μέρα εκείνη γινόταν από πολλές μέρες πριν. Πολλές φορές άρχιζε αμέσως μετά την καθαρά Δευτέρα. Κι αυτό γιατί έπρεπε να σχηματιστούν οι παρέες και τα «κύπρα». Ήταν ένα σανίδι τετράγωνο 30Χ30 πόντους περίπου, στις γωνιές του οποίου ανοίγονταν άλλη μια τρύπα απ' όπου περνούσε ένα φύλο στο μέγεθος (είδος κουδουνιού που το βάζαν στα γίδια). Στη μέση της σανίδας ανοίγονταν άλλη μια τρύπα απ' όπου περνούσε ένα φύλλο στο μέγεθος ενός παιδιού και το οποίο έφτανε μέχρι το έδαφος και στήριζε τη σανίδα με τα κύπρα. Το φύλλο αυτό προεξείχε πάνω απ' τη σανίδα 30 - 40 πόντους και στην κορυφή γίνονταν ένας σταυρός. Κύπρα τα παιδιά βρίσκουν σχετικά εύκολα, μια και τότε όλοι σχεδόν είχαν

λίγα γίδια. Μεγάλη μάχη όμως δινόταν για να εξασφαλίσουν τα πιο μεγάλα για να εντυπωσιάζουν. Δεν ήταν και λίγες οι περιπτώσεις που τα παιδιά νοίκιαζαν τα κύπρα από χωριανούς που δεν είχαν παιδιά για το Λάζαρο. Φυσικά το νοίκι πληρώνονταν μετά τον Λάζαρο μ' αυγά.

Απ' τις πρώτες μέρες λοιπόν της Σαρακοστής τα κύπρα ήταν έτοιμα. Κάθε μέρα μάλιστα και για λίγο τα παιδιά χτυπούσαν τα κύπρα για να τα ακούσουν οι άλλες παρέες. Γινόταν ανταγωνισμός και το χωριό βούιζε κάθε απόγευμα.

Την Παρασκευή λοιπόν παραμονή του Λαζάρου, μόλις τελειώνει το Σχολείο, τα παιδιά τρέχαν στις λάκκες που είχαν λουλούδια, για να στολίσουν τα κύπρα. Συνήθως μαζεύονταν στα «ισιώματα» (τοποθεσία πιο κάτω απ' το πηγάδι της πλάκας), που ήταν μεγάλες λάκκες με πολλές «γάτες» (είδος λουλουδιού). Με γάτες λοιπόν που τις αρμάδιαζαν λίγα μανουσάκια και λίγα άνθη κερασιάς, στόλιζαν τα κύπρα και τα καλαθάκια.

Εκείνο το απόγευμα στο χωριό γινόταν πανζουρλισμός. Τα παιδιά χτυπούσαν αδιάκοπα τα κύπρα και οι νοικοκυρές τρέχουν ασταμάτητα για να προλάβουν τις δουλειές. Με τη δύση του ηλίου έπρεπε να έχουν τελειώσει και να είναι έτοιμες να υποδεχτούν τα λαζαρούδια. Με το χτύπημα του εσπερινού μαζεύονταν όλα τα παιδιά στην Αγία Παρασκευή, απ' όπου θα ξεκινούσαν. Ήταν η αφετηρία κατά την παράδοση. Εκεί γινόταν και ο συναγωνισμός με τα κύπρα, γίνονταν οι συγκρίσεις στον ήχο και έβγαιναν τα καλύτερα της χρονιάς εκείνης. Εκεί έβλεπε κανένας κύπρα μεγάλα που εντυπωσιάζαν στην όψη και στον ήχο. Υπήρχαν βέβαια και κάτι μικρά, απ' αυτά που βάζανε στα βιτούλια. Τα πρόσωπα των παιδιών έλαμπαν από χαρά. Περνούσαν απ' τις πιο ευτυχισμένες στιγμές της χρονιάς. Η σοδειά εκείνη τη βραδυά θα είναι πλούσια. Πολλά αυγά και κυρίως πολλά (για την ηλικία τους) χρήματα.

Τα παλιότερα χρόνια και όταν τα σπίτια του χωριού μας δεν ήταν όλα μαζί και πολλοί κατοικούσαν στους διάφορους συνοικισμούς, τα παιδιά ξεκινούσαν, νωρίς το απόγευμα. Πρώτα πηγαίνουν στους «Στόκους», έπειτα στη «Γκούρα» μετά στο «Στενό» και το σούρουπο γυρίζαν στο χωριό για να συνεχίσουν. Πηγαίνουν παρέες - παρέες. Ο ένας είχε τα κύπρα και ο άλλος το καλάθι. Άλλαζαν πολλές φορές για να ξεκουράζονται και για να μοιράζονται τη χαρά που πρόσφερε το χτύπημα των κύπων. Στα σπίτια οι νοικοκυρές περίμεναν, έπρεπε να ακούσουν το τραγούδι και να φιλέψουν τα παιδιά. Αυτά πηγαίνουν

σ' όλα τα σπίτια εκτός απ' αυτά που πενθούσαν. Εκείνο το βράδυ όλο το χωριό ήταν στο πόδι και τα σπίτια φεγγοβολούσαν. Βούιζε το χωριό από τα τραγούδια, τις φωνές και τα γαυγίσματα των σκυλιών. Γέλια, χαρές, αλλά και κλάματα και συγκινήσεις. Ακόμα και μικροεπισόδια με τα παιδιά μεταξύ τους.

Το τραγούδι που λέγονταν σε κάθε οικογένεια ήταν ανάλογο με τη σύνθεσή της. Με την είσοδο στο σπίτι τα παιδιά ρωτούσαν: Αγαπάτε τραγούδια; Αν η νοικοκυρά έλεγε όχι, επειδή μπορεί εκείνη τη στιγμή να είχε κάποια επείγουσα δουλειά του σπιτιού ή αν είχαν ήδη περάσει πολλές παρέες και είχε βαρεθεί ν' ακούσει άλλα τραγούδια, τότε έπαιρναν το φιλοδώρημα και έφευγαν. Αν ήθελε τραγούδι, τα παιδιά είχαν έτοιμο το τραγούδι που ταίριαζε σ' εκείνο το σπίτι. Πολύς φορές η νοικοκυρά έδινε και παραγγελία. Σαν γενικό τραγούδι λέγονταν ο Λάζαρος.

Ήρθε ο Λάζαρος, ήρθαν τα βάϊα, ήρθε μία γιορτή μεγάλη κι 'Αγια

— Πούσουν Λάζαρε και δεν εφάνης,

— Ημουν μέσ' τη γή, στη γή χωμένος και με τους νεκρούς

ανταμωμένος

Με τους δαίμονες π' ανάθεμά τους, πούχουν τα κακά όλα ψηλά τους
Νύφες έρχονται από τα βάϊα, φέρουν καρφωτά φέρουν φεργάνια
φέρουν και ποδιές τριών ζωγράφων.

Γράφει Αη - Θόδωρος, κι 'Αγιος Δημήτρης, κι 'Αγιος Λάζαρος ...

Σε σπίτι που είχε άνθρωπο στην ξενητειά λέγανε το «ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟ ΜΟΥ ΠΟΥΛΙ».

Ξενιτεμένο μου πουλί και παραπονεμένο

η ξενητειά σε χαίρεται κι εγώ έχω τον καημό σου.

Τί να σου στείλω ξένε μου αυτού στα ξένα πούσαι.

Σου στέλνω μήλο σέπεται, κυδώνι μαραγκιάζει,

σου στέλνω και το δάκρυ μου σ' ένα χρυσό μαντήλι,

μα το δακράκι είναι καφτερό και κόβει το μαντήλι.

Σε σπίτι που υπήρχε μικρό - βυζανιάρικο παιδί έλεγαν το «ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΜΙΚΡΟΥΤΣΙΚΟ».

Ένα μικρό μικρούτσικο, μικρό στη σαρμανίτσα.

Μικρή είναι η σαρμανίτσα του κι αργύρινη η φασκιά του

κι αυτά τα χέρια π' το κρατούν, είναι μαλαματένια,

που το ταΐζουν ζάχαρη και το ταΐζουν μέλι.

Σε σπίτι που είχε παιδί του Σχολείου έλεγαν το:

Κυρά μου τότε γιόκα σου, τον κακκινοκρασάτο
για λούσε τον, χτενίσε τον και στο σχολειό να πάει.

Ο δάσκαλος τον καρτερεί με μια χρυσή βεργούλα
δασκάλισα τον καρτερεί με δυο κλωνάρια μόσχο.

— Παιδί μου π' ουν τα γράμματα, παιδί μου π' ουν ο νούς σου;

— Τα γράμματα είναι στο χαρτί κι ο νους μου πέρα ως πέρα

Είναι πέρα στις όμορφες, πέρα στις μαυρομάτες.

Σε σπίτι που είχε κόρη για παντρεία έλεγαν το παρακάτω:

Εδώ είναι τα σπίτια τα ψηλά, τα μαρμαροχτισμένα.

Εδώ είναι η κόρη η όμορφη στα σύννεφα κρυμμένη.

Της τάζουνε το βασιλιά της τάζουνε το Ρήγα,

της τάζουν τ' αρχοντόπουλο με τις πολλές χιλιάδες.

— Δε θέλω εγώ το βασιλιά, δε θέλω εγώ το Ρήγα,

μον' θέλω τ' αρχοντόπουλο με τις πολλές χιλιάδες.

Πόχει τα χίλια πρόβατα, τα πεντακόσια γίδια.

Ακόμα και για τον παπά, τα παιδιά είχαν έτοιμο το τραγούδι του:

Για σήκω πάνω Δέσποτα, και μη βαρεία κοιμάσαι.

οι εκκλησιές εσήμαναν, τα μοναστήρια ψέλνουν,

μα η δικιά σου εκκλησιά δεν ψέλνει δεν διαβάζει.

Για βάλ' τα μαθητούδια σου, να ψάλλουν να διαβάσουν.

Και για τα νιόπαντρα ακόμα.

Εδώ κοιμάται ο νιούτσικος

με την περιστέρα του

στα γόνατα την έβαλε

να μην την αβασκάνουν.

Και το ρεφραίν με το οποίο έκλειναν όλα τα τραγούδια:

Σ' αυτό το σπίτι πούρθαμε πέτρα να μη ραγίσει
κι ο νοικοκύρης του σπιτιού χίλια χρόνια να ζήσει.

Με τ' άσπρα με τα κάκκινα και με τα λουλουδάτα

βάλε τ' αυγό μέσ' το καλάθ', να πάμε σ' άλλο σπίτι.

Πολλές φορές ακούγονταν και το «σήμερα μαύρος ο ουρανός, σήμερα μαύρη μέρα» που αναφέρεται στα πάθη του Χριστού και κανονικά έπρεπε να λέγεται τη Μ. Παρασκευή.

Όλοι στο πόδι λοιπόν και όλοι καλοδέχονταν τα παιδιά. Υπήρχαν όμως και ελάχιστες νοικοκυρές δύστροπες που δεν άνοιγαν στα λαζαρούδια. Μαντάλωναν τις πόρτες και κοιμόταν. Στο χτύπημα των παιδιών προσποιόταν πως δεν βρίσκονταν στο σπίτι. Γι' αυτή την περίπτωση τα παιδιά είχαν στη διάθεσή τους την «τσουκνίδα», ένα τραγουδι φαιδρό που ικανοποιούσε εκείνη τη στιγμή την εκδικητική μανία των παιδιών.

«Τσουκνίδα μακρυκλώναρη κι ασφακοτσιτσιλιάρα,
που δεν μου δίνεις ένα αυγό, μουρή παλιό τσιρλιάρα.
Με τ' όνα χέρι τρως ψωμί, με τ' ^{αλλο} ξεις τον κόλο
και βγάζεις ψωρες σαν κουκιά και κόντες σαν ρεβύθια

Κατά τις 10 - 11 τελείωνε η περιοδεία στο χωριό και τα παιδιά αποσύρονταν για τη μοιρασιά και μετά για ύπνο ευχαριστημένα. Οι κόποι τους δεν πήγαν χαμένοι. Από 20 - 30 δραχμές και από άλλα τόσα αυγά, οπωσδήποτε ήταν ένας πλούσιος απολογισμός. Την άλλη μέρα όλα στου Γιώργου Πάνου για γλιφιντζούρια, θρηψίνη και άλλα ζαχαρωτά.

Για πολλά παιδιά όμως η περιοδεία δεν τελείωνε στο χωριό. Υπήρχε και η Πολιτσα με τα αρκετά σπίτια εκείνο τον καιρό. Εκεί πήγαιναν τα παιδιά τα πολιτσωτικά, καθώς και τα μεγάλα παιδιά του χωριού που είχαν κάποιο συγγενικό σπίτι στην Πολιτσα και θα μπορούσαν να βολευτούν για ύπνο.

Η «Γούλα» (τοποθεσία δεξιά στον Αη - Νικόλα, απ' όπου άρχιζε η κατηφόρα για την Πολιτσα) ήταν το μέρος που συγκεντρώνονταν τα παιδιά μόλις τελείωναν τα σπίτια στο χωριό. Από κει, κατηφόριζαν για την Πολιτσα μέσα τη νύχτα. Στο δρόμο άναβαν και καμιά φωτιά. Ροβόλογαν τον κατήφορο κάνοντας σαματά που έφτανε μέχρι την Πολιτσα. Αν υπήρχε κανένας φακός κάτι γινόταν. Αν δεν υπήρχε όμως και δεν είχε φεγγάρι εκείνη τη βραδυά τα πράγματα δυσκόλευσαν. Τα παιδιά όμως παρ' ότι εξαντλημένα, με τα κύπρα και τα καλάθια στα χέρια και χωρίς να διακρίνουν καλά - καλά το δρόμο, έβρισκαν το κουράγιο να φθάσουν στον προορισμό τους και μάλιστα τραγουδώντας και αστειούμενα. Δε λείπαν βέβαια και τα κλάματα μερικών

που κάτι θα τους πήγαινε στραβά. Άλλος θα έχανε χρήματα στο δρόμο και άλλος θα έχανε το καλάθι στην κατηφόρα.

Κατά τα μεσάνυχτα τα παιδιά έφθαναν στην Πολιτσα. Οι Πολιτσωίτες περίμεναν όλοι. Η «τσουκνίδα» δεν ακούστηκε ποτέ εκεί και το φιλοδώρημα ήταν πάντοτε γενναίο. Το ομολογούν σήμερα όλοι. Αυγό και χρήμα μαζί. Όχι πως ήταν εχούμενοι οι Πολιτσωίτες, αλλά γιατί ένεκα της μεγάλης απόστασης από το χωριό, τα λαζαρούδια που πήγαιναν εκεί ήταν λίγα. Ύστερα εκτιμούσαν και τον μεγάλο κόπο που έκαναν και έπρεπε να τα ευχαριστήσουν. Είχαν άλλωστε και μπόλικά αυγά αυτοί εκείνη την εποχή.

Όταν τελείωναν και τα σπίτια της Πολιτσάς τα παιδιά βολεύονταν για ύπνο σε συγγενικά σπίτια, και το πρωί βγαίνουν στη «Ρίζα» (τοποθεσία της Πολιτσάς, εκεί απ' όπου αρχίζει η ανηφόρα για το χωριό) για να περιμένουν τις νύφες που θα 'ρχόταν απ' το χωριό. Το Σκλουπιώτικο έθιμο επέβαλε οι γυναίκες που παντρεύονταν χωριανό μας άντρα, έπρεπε το πρώτο Σάββατο του Λάζαρου μετά το γάμο, να φέρουν βάγια στην εκκλησιά απ' τις «Δάφνες», τοποθεσία πέρα απ' το ποτάμι της Πολιτσάς και κάτω από το Κωστίτσι.

Μόλις έφθαναν λοιπόν οι νύφες στην Πολιτσα διάλεγαν τα παιδιά που θα παίρναν μαζί τους, (εκείνες βέβαια που δεν είχαν κανονίσει από πριν) απ' το τσούρμο των παιδιών που περίμεναν εκεί με τα «κύπρα». Η διαλογή γινόταν με κριτήριο τα «κύπρα» τη συγγένεια και κύρια την αντοχή των παιδιών. Να μη είναι και κανένα κακορίζικο και δεν αντέξει. Τα παιδιά συνήθως πήγαιναν για βάγια δυό - δυό, όπως ήταν παρέα στο Λάζαρο και το φιλοδώρημα της νύφης ήταν 5 - 10 δραχμές. Ξεκινούσαν για τις «Δάφνες» λοιπόν, όπου φθάνοντας, ξεκουράζονταν λίγο και όλοι μαζί έκοβαν τα βάγια και τις ξεκαπνίστρες. Η ξεκαπνίστρα ήταν ένα μακρύ κλωνάρι δάφνης, που χρησίμευε για να ξεσκονίζονταν τα ψηλά σημεία του εσωτερικού της Εκκλησίας και να μαζεύονται οι σφαλαγκωνιές.

Αφού τελείωναν μαζεύονταν για φαγητό, που ήταν πάντοτε νηστήσιμη ξηρή τροφή. Βλέπετε εκείνο τον καιρό θεωρούνταν μεγάλη ασέβεια να αρτένεται κανένας μια βδομάδα πριν τη Λαμπρή. Αφού τρώγανε λοιπόν και ξεκουράζονταν λίγο ξεκινούσαν για το χωριό, φορτωμένες οι νύφες τη δάφνη και τα παιδιά τις ξεκαπνίστρες. Μαζί τους βέβαια και τα «κύπρα» που τα χτυπούσαν και καμιά φορά για να δημιουργούν ατμόσφαιρα. Φθάνοντας στην Πολιτσα κερνούσαν ζαχα-

ρωτά τους Πολιτσιώτες που βγαίνουν στην άκρη στο δρόμο και περιμέναν. Στη «Ρίζα» που φθάναν, οι νύφες ξεφορτώνονταν για να χορέψουν. Έτσι έλεγε το έθιμο. Κατόπιν ανηφόριζαν για το χωριό, και κάνοντας τις καθιερωμένες στάσεις, φθάναν στο πηγάδι, πιο κάτω απ' τη «Γούλα», όπου το έθιμο επέβαλε ξεκούραση και χορό. Εν τω μεταξύ πάνω στη «Γούλα» περίμεναν πολλοί χωριανοί (πεθερές και άλλοι συγγενείς). Απ' το πηγάδι, ανέβαιναν στη «Γούλα», και όλοι μαζί κατηφόριζαν τώρα για το χωριό. Από τώρα οι νύφες παίρναν και τις ξεκαπνίστρες απ' τα παιδιά. Η πομπή από τώρα ήταν εντυπωσιακή και τα κύπρα των παιδιών χτυπούσαν ασταμάτητα σ' όλη τη διαδρομή. Στην πλατεία εν τω μεταξύ περίμενε όλο το χωριό.

Η πομπή έφτανε στην πλατεία και οι νύφες κατευθύνονταν στην εκκλησιά όπου ξεφόρτωναν τα βάγια μέσα και μια - μια όπως έβγαινε από την εκκλησιά χτυπούσε την καμπάνα, σύμφωνα με το έθιμο. Το θέαμα ήταν διασκεδαστικό και το παρακολουθούσαν όλοι απ' την πλατεία. Οι νύφες προσπαθούσαν να δείξουν τη δύναμή τους χτυπώντας δυνατά την καμπάνα και από κάτω οι επιδοκίμαστές, τα σχόλια και τα πειράγματα να δίνουν και να παίρνουν.

Εδώ και για τα λαζαρούδια που πήγαν στην Πολιτσά και συνόδεψαν τις νύφες, έρχεται και το τέλος της δικής τους γιορτής. Μιας γιορτής πολυτάραχης, κοπιαστικής αλλά και χαρούμενης και κερδοφόρας. Μιας γιορτής που αποτελεί, για μας που ζήσαμε τα παιδικά μας χρόνια στο χωριό, μια ζωντανή ανάμνηση.

Κώστας Σιώτος

—★—

Δ Ω Ρ Ε Α

Ο Γιάννης Γιωτάκης για την επέτειο των 40 χρόνων από την ίδρυση της ΕΠΟΝ, πρόσφερε στην κοινότητα, στη μνήμη των χωριανών μας που έπεσαν την περίοδο 1940 - 46 θύματα του κατακτητή.

α) ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ 1930 - 35 (έκδοση ΑΛΙΜΟΣ) σε έξι (6) τόμους και β) ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ (έκδοση ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ) σε δύο (2) τόμους.—

Είναι Κυριακή της γονυκλισίας, οπότε γίνονται μνημόσυνα και μοιράζονται τα κόλυβα. Η λειτουργία τελείωσε και στη φωτογραφία μας ένα μέρος των χωριανών μας περιμένει μέσα και έξω από το χαγιάτι να πάρει τα κόλυβα (στάρι, κομμάτια, τηγανίτες κλπ).

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Πολύ ευχάριστα τα νέα για τα κοινοτικά μας προβλήματα αυτή τη φορά, και κύρια για το μεγάλο μας πρόβλημα του δρόμου - Φορτώσι - Αμπελοχώρι. Για τον δρόμο αυτό λοιπόν εγκρίθηκαν με την υπ' αριθ. ΒΣ 1)7)149 - 1)7 - 6 - 83 απόφαση του Υπουργείου Δημ. Έργων 10 (δέκα) εκατομμύρια! Είναι γεγονός και μπορούμε να πούμε πως πρόκειται για την πιο σημαντική μας είδηση από τότε που εκδόθηκε το περιοδικό μας.

Επίσης η Νομαρχία Ιωαννίνων με άλλη απόφασή της, ενέκρινε άλλα 2 (δύο) εκατομμύρια για να συνεχίσει η MOMA τη διάνοιξή της.

Έτσι το επί δεκαετιών όνειρο των χωριανών μας βλέπουμε να γίνεται σιγά - σιγά πραγματικότητα και δικαιώνονται απόλυτα οι προσπάθειες που μέχρι κατάβληθκαν και οι αποφάσεις που πάρθηκαν.

Εν τω μεταξύ η MOMA συνεχίζει τη διάνοιξή της και ο δρόμος που έγινε μέχρι τώρα έχει καλή βατότητα σε σημείο που πηγαίνουν και μικρά Ι.Χ. αυτοκίνητα. Βέβαια θέλει διαπλάτυνση που θα γίνει με παραπάνω κονδύλια τα οποία όπως μας πληροφόρησαν οι τεχνικοί μας, αρκούν για να γίνει θαυμάσιο το κομμάτι Φορτώσι - Πολιτσά. Μέχρι τώρα τοπογραφικά συνεργεία με την επίβλεψη των τεχνικών μας Γιώργου Κόκκινου, Κώστα Νουτσόπουλου και Κώστα Τόλη (που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους αμισθί), πήγαν και πασάλωσαν μέχρι λίγο πιο κάτω απ' τα ΙΣΙΩΜΑΤΑ, και θα συνεχίσουν για να γίνει η σχετική μελέτη.

Άλλο επίσης ενδιαφέρον θέμα είναι η οικονομική ενίσχυση δρχ. 276.000 από τον ΟΑΕΔ, για διάφορα κοινοτικά έργα καθώς και η ενίσχυση από την Νομαρχία με δρχ. 200.000 για προμήθεια υλικών των παραπάνω έργων. Οι επιχορηγήσεις αυτές δόθηκαν ύστερα από ενέργειες του κοινοτικού Συμβουλίου.

Αξίζει επίσης να γράψουμε για την απόφαση του Δασαρχείου Ιωαννίνων να απαγορεύσει το κόψιμο δέντρων στην πλαγιά Πολιτσά - Φορτώσι. Ώρισε μάλιστα και δασοφύλακα.

Και τελειώνουμε με τα Κοινοτικά θέματα με την ανακοίνωση πως όπως μας πληροφόρησε ο πρόεδρος της κοινότητας, την πρώτη μέρα του πανηγυριού θα γίνει στην πλατεία Λαϊκή Συνέλευση για να συζητηθούν ανοιχτά όλα τα προβλήματα που αφορούν το χωριό μας.

ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ

Ο πρόεδρος της κοινότητάς μας στην προσπάθειά του να λύσει τα προβλήματα που απασχολούν το χωριό μας έξεκίνησε απ' την αρχή του χρόνου με μια σειρά από ενέργειες. Έτσι με πρωτοβουλία του στάλθηκε υπόμνημα προς το Υπουργείο Δημ. Έργων, το οποίο υπογράφουν οι πρόεδροι: Αμπελοχωρίου, Πραμάντων, Ραφταναίων, Κτιστάδων και Ματσουκίου και στο οποίο ζητείται να επαναξεταστεί η κατασκευή του δρόμου Φορτώσι - Αμπελοχώρι - Ραφταναίοι - Κτιστάδες - Πράμαντα. Λέει λοιπόν το σχετικό υπόμνημα:

Ύστερα από αποφάσεις που έλαβαν τα εκλεγέντα στις εκλογές του Οκτώβρη νέα Κοινοτικά Συμβούλια, σας θέτουμε υπόψη ένα συγκοινωνιακό θέμα που εξυπηρετεί όλη τη Βορειοανατολική πλευρά της περιοχής Τζουμέρκων και το οποίο κρίναμε σαν θέμα απολύτου προτεραιότητας για τη σύνδεση των Κοινοτήτων μας και την απόλυτη διακίνηση των αγαθών και την ανάπτυξη της περιοχής μας με κέντρο τα Πράμαντα, όπου λειτουργεί Γυμνάσιο Λύκειο και Δημόσιες Υπηρεσίες.

Κύριε Υπουργέ,

Στη ΣΑΕ 8171)81 εγγράφηκε το έργο 8171020 Δ.Β. με τίτλο «ΚΥΚΛΩΜΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ» και με βάση την οδική σύνδεση της περιοχής των ορεινών Τζουμέρκων των Νομών Άρτας και Ιωαννίνων και σύμφωνα με εισήγηση των Τεχνικών Υπηρεσιών των δύο Νομών και της τέως 7ης Π.Υ.Δ.Ε. Στη μελέτη αυτή προβλέπεται και η κατασκευή του δρόμου Φορτώσι - Αμπελοχώρι - Ραφταναίοι - Κτιστάδες - Πράμαντα μήκους 30 χλμ. περίπου εκ των οποίων α) τα 6 χλμ. Κτιστάδες - Πράμαντα είναι ασφαλτοστρωμένα και δεν υπάρχει πρόβλημα, β) τα 11 χλμ. Κτιστάδες - Ραφταναίοι - Αμπελοχώρι έχουν γίνει όλα τα τεχνικά και έχει γίνει μία στρώση υποβάσεως με κάπως υποφερτή βατότητα και γ) 13 χλμ. Αμπελοχώρι - Φορτώσι, έχει γίνει, με αυτοδιαχείριση της Κοινότητας και του Συλλόγου Αμπελοχωριτών, η αρχική διάνοιξη σύμφωνα με οριστική μελέτη και μέχρι τον Ιούνιο θα ολοκληρωθεί η αρχική διάνοιξη του δρόμου.

Το Υπουργείο Δημ. Έργων με την αριθμ. ΒΣ 1)α)9)305 - 1)9 - 9 - 81 απόφαση που ενέκρινε κατ' αρχήν πίστωση 20.000.000 δρχ. για την ασφαλτόστρωση του τμήματος Κτιστάδες Αμπελοχωρίου.

Έγινε η μελέτη και δημοπρατήθηκε το έργο στις 20)10)1981, πλην όμως ανεστάλει η εκτέλεσή του, χωρίς να μας δοθεί καμιά εξή-

γηση, σαν πρόκειται να μελετηθεί και να συνεχισθεί με σκοπό την ολοκλήρωσή του.

Επειδή όπως προαναφέραμε θεωρούμε ότι το υπόψη έργο κρίνεται βασικής σημασίας για τη ζωντάνευση της περιοχής μας, δοθέντος άλλωστε ότι θα επιτευχθεί και σύγκριση της αποστάσεως από τα Ιωάννινα, όπως φαίνεται και στο συνημμένο σχεδιάγραμμα η οποία θα είναι αρκετά σοβαρή, δοθέντος ότι μιλάμε για σύγκριση αποστάσεως 37 χιλ. για το Αμπελοχώρι και 20 χιλ. περίπου για τα Πράμαντα, η εξοικονόμηση ενέργειας σε καύσιμα και η συμπίεση του κόστους μεταφοράς των αγαθών (γεωργικών - κτηνοτροφικών κλπ.) και η ανάπτυξη του κέντρου της περιοχής Τζουμέρκων, τα Πράμαντα, θα βοηθήσει στην αναζωογόνηση της όλης περιοχής και στην καλύτερευση της ζωής των κατοίκων που αριθμούν κατά τις τελευταίες Δημοτικές και κοινοτικές εκλογές 4.500 περίπου κατοίκους ήτοι Πράμαντα 1850, Κτιστάδες 385, Ραφταναίοι 780, Αμπελοχώρι 371, Ματσούκι 700, Φορτόσι 400, Μελισσαργοί 300 και των εκείθι Κοινοτήτων.

Υστερα από όλα τα ανωτέρω σας παρακαλούμε να επανεξετάσετε την κατασκευή του δρόμου Φορτόσι - Αμπελοχώρι - Ραφταναίοι - Κτιστάδες - Πράμαντα, γιατί έτσι μόνο θα ολοκληρωθεί το κύκλωμα Τζουμέρκων και θα δοθεί η δυνατότητα αξιοποίησης των χωριών μας.

ΟΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ

Αμπελοχωρίου: Π. Παπαδημητρίου, Κτιστάδων: Γ. Θεοχάρης, Πραμάντων: Γ. Μολώνης, Ραφταναίων: Ι. Χουλιάρης και Ματσουκίου: Σ. Μπουτσώλης.

Άλλο υπόμνημα εξ άλλου έστειλε ο πρόεδρός μας και προς τον Νομάρχη Ιωαννίνων, στο οποίο παραθέτονται μια σειρά αιτημάτων που αφορούν την Κοινότητα. Τα αιτήματα αυτά συνίστανται:

ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

1. Θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα μεταφοράς του Αγροτικού Ιατρείου από Ραφταναίους στο Αμπελοχώρι για τους κάτωθι βασικούς λόγους α) Διαθέτουμε αίθουσα που μπορεί να διαμορφωθεί άνετα σε Αγροτικό Ιατρείο, β) Το Αμπελοχώρι είναι ένα συγκεντρωμένο χωριό σε αντίθεση με τους Ραφταναίους που είναι αραιωκατοικιμένο και αυτό αποτελεί ένα πρόβλημα παραμονής ιατρού στους Ραφταναίους.

2. Η διάθεση πιστώσεως 100.000 δρχ. προκειμένου να μας δοθεί η ευκαιρία για την κατασκευή έστω υποτυπώδους Κοινοτικού Σφαγείου σε κοινοτικό οικόπεδο.

Για τα κοινοτικά Συμβούλια των Κοινοτήτων.

3. Η διάθεση πιστώσεως 150.000 δρχ. για την κατασκευή κοινοτικών αφοδευτηρίων.

ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

1. Η διάθεση πιστώσεως για την κατασκευή δεξαμενής ομβρίων για το πότισμα των ζώων του χωριού.

2. Η διάθεση πιστώσεως δια την κατασκευή δασοτεχνικών έργων για την προστασία των Αμπελώνων του χωριού και την προστασία του πευκοδάσους που έχει αναπτυχθεί στις παρυφές του χωριού.

3. Τη διάθεση πιστώσεως για την εκκαθάριση των πεύκων και ελάτης προκειμένου να προστατευθεί από φωτιά και δοθεί η δυνατότητα περαιτέρω αναπτύξεώς του.

4. Τη διάθεση πιστώσεως για την γεώτρηση από την Υ.Ε.Β. σε δύο περιοχές, στη θέση Κάμπος, για την ανεύρεση νερού αρδεύσεως της περιοχής.

ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ

1. Τη διάθεση πιστώσεως 800.000 δρχ. για την κατασκευή οδού μέσα στην Κοινότητα, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα διακίνησης των υλικών για την κατασκευή και επισκευή των οπτιών που έχουν πληγεί από τους σεισμούς.

Το κόστος μεταφοράς των οικοδομικών υλικών θα υπερκαλύψει το ποσό που απαιτείται για την κατασκευή των δρόμων.

2. Τη διάθεση προσητηρή από το Νομαρχιακό Ταμείο Ιωαννίνων για τη βελτίωση του δρόμου από Αμπελοχώρι μέχρι Γέφυρα Πολιτσάς προκειμένου να αξιοποιηθεί γεωργικά η πεδιάδα της Πολιτσάς εκτάσεως 300 περίπου στρεμμάτων.

Αυτούς τους στόχους έθεσε σαν σκοπό το νέο Κοινοτικό Συμβούλιο που προήλθε από τις εκλογές του Οκτώβρη 1982 και σας παρακαλούμε να δώσετε εντολή για την εξέταση από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Νομού.

ΣΚΛΟΥΠΙΩΤΙΚΑ

Τυχερές, ήταν όσες μπορούσαν να κατεβούν στην πόλη με τον άντρα τους για ψώνια. Κι ένιωθαν ευγνωμοσύνη, γιαυτό και μιλούσαν . . . όταν το επέτρεπε ο . . . «αφέντης τους».

Μια απ' αυτές τις τυχερές λοιπόν κατέβηκε στα Γιάννενα με τον άντρα της για ψώνια. Σε μια βιτρίνα είδε ένα αντικείμενο που της έκανε εντύπωση. Ρωτάει τότε τον άντρα της.

—Τ' είν' ικιό;

—Σόμπα ήταν η απόκριση.

Παράκουσε η γυναίκα. Το σόμπα αντήχησε στ' αυτιά της «σώπα» και σώπασε. Χωρίς να ξέρει γιατί σωπαίνει.

Σαν απομακρύνθηκαν αρκετά θέλησε να μάθει τι ήταν εκείνο το πράγμα και γιατί έπρεπε να μην την ακούσουν να ρωτάει.

—Τ' ήταν ικιό Γιάνν';

—Σόμπα. Και πάλι η απάντηση ήταν η ίδια. Μα και αυτή ξανάκου- πάλι «σώπα» επηρεασμένη ίσως και από πριν.

Σώπασε. Και αυτή τη φορά σώπασε για πολύ. Μόνο σαν πήραν το δρόμο του γυρισμού, και μόνον σαν έφτασαν στο δρόμο που κοντο- ζύγωναν στο χωριό ξαναβρήκε το θάρρος να ρωτήσει.

—Τ' ήταν ικιό μωρέ Γιάνν';

—Σόμπα σούειπα.

—Σώπα στα Γιάινα, σώπα και δω στου λόγγου π'δε μας ακούει καέννας;

—Σόμπα σούειπα, διάολε σόμπα κι όχι σώπα.

Έτσι λύθηκε η απορία της, αφού τη βασάνισε η περιέργεια πολ- λές ώρες. Ήταν η συχωρεμένη τώρα πια Αλεξάντρα Νότη. Πιο γνω- στή σ' όλους Γιάνν' Νόταινα.

Γ.Ν.

ΤΑ ΞΟΡΚΙΑ

Συνέχεια από το προηγούμενο

ΒΑΣΚΑΝΙΑ

Όταν ένα παιδάκι ματιαστεί, για να γίνει καλά, πρέπει πρώτα να του αλλάξουμε τα εσώρουχα, και κατόπι να γίνουν τα ξόρκια τα οποία είναι:

1. Ανάβουν σε θυμιατό κάρβουνα σε σχήμα σταυρού με με θυ- μιάμα και με μια μυστική προσευχή θυμιατίζουν τον ματιασμένο σταυ- ρωτά.

2 Βάζουν σ' ένα φλυτζάνι του καφέ νερό και τρεις σταγόνες λάδι από το αναμμένο καντήλι του εικονίσματος και με το μείγμα αυτό σταυρώνουν το ματιασμένο παιδί, αφού πρώτα πιεί λίγο, λέγοντας: «Προσκυνώ Πατέρα, Υιόν και Άγιον Πνεύμα, Τριάδα ομοούσιον και αχώριστον». Αυτό επαναλαμβάνεται τρεις φορές.

3. Κόβουν ένα κομμάτι από το φόρεμα εκείνου ή εκείνης που μάτιασε το παιδί, το καίνε και με τον καπνό του θυμιατίζουν το παιδί

4. Μαζεύουν φτύματα σ' ένα φλυτζανάκι απ' όσους είδαν το παιδί τη μέρα εκείνη και του βάζουν απ' αυτά στο στόμα του.

Όταν τα μικρά παιδιά βγάζουν τα πρώτα δόντια τους, τα πε- τούν στη στέγη του σπιτιού τους λέγοντας τρεις φορές:

«Να κρούνα κόκκαλο

και δώσμου σιδερένιο».

ΕΡΠΕΤΑ

Για να μη δαγκώνουν τα φίδια και οι σκορπιοί, δένουν σ' ένα σχοινί κόκκινο, τρεις κόμπους και λένε το παρακάτω ξόρκι:

«Τρεις αγγέλοι του Χριστού κατεβήκανε στη γή,

δένουν φίδια και σκορπιούς, δένουν ούλα τα κακά,

ούλα τα δαιμονικά».

Θ Ε Ρ Μ Η (ελώδης πυρετός)

Για να γιατρευτεί ο άρρωστος, τον σταυρώνουν με τρία αναμμένα κεριά και λένε:

«Ο Χριστός εδιάθηκε

το χεράκι έπιασε,

το κακό εσκόρπισε

κι η αρρώστια πέρασε».

Κ Ρ Ι Θ Α Ρ Α Κ Ι

Για να φύγει το κριθαράκι (εξάνθημα) που παρουσιάζεται στα βλέφαρα, πρέπει ο εξορκιστής να είναι πρωτότοκος.

Τρία πρωινά, προτού βγει ο ήλιος, νηστικός, φτύνει το κριθαράκι τρεις φορές και το αλυχτάει λέγοντας:

«Αμ... άμ... κριθαράκ, φεύγ απ' αύφτου μη σε φάω».

Μ Α Γ Ο Υ Λ Α Σ (Παρωτίτιδα)

Ανάβουν σ' ένα θυμιατό πολύ λιβάνι και κρατούν πάνω από τον καπνό μια μικρή σφραγίδα με το μονόγραμμα του Χριστού ώπου να μαυρίσει και μ' αυτή σφραγίζουν τη μαγουλήθρα του αρρώστου λέγοντας τρεις φορές:

«Εις το όνομα του Χριστού και της Αγίας Τριάδας, αμήν».

Μ Α Ρ Τ Η Σ

Την τελευταία μέρα του Φλεβάρη, αποβραδís, οι κοπέλες βάζουν στο χέρι τους ένα βραχιόλι, καμωμένο με άσπρη και κόκκινη κλωστή. Το φορούν όλο το Μάρτη, πιστεύοντας πως μ' αυτό δε θα μαυρίσουν από τον ερρωσιάρικο ήλιο του Μαρτιού.

Όταν στο τέλος του μήνα το βγάζουν το κρεμούν σε μια τριανταφυλλιά, ή σ' ένα άλλο λουλούδι, λέγοντας:

«Λουλούδι πάρε το Μάρτη μου και δώσμου τα κάλλη σου».

ΙΚΤΕΡΟ (χρυσή)

Πρώτα θυμιατίζουν τον άρρωστο με τον καπνό θάγιας (δάφνης) και έπειτα με καθαρό ξυραφάκι κόβουν μια φουσκάλα που παρουσιάζεται κάτω από τη γλώσσα και λένε:

«Χρυσή μου με το καλό ήρθες, και με το καλό να φύγεις».

Στα χωριά μας (περιφέρεια Τζουμέρκων), παλιά υπήρχαν ξορκίστρες γνωστές στον πολύ κόσμο.

Το ξόρκισμα το είχαν σαν επάγγελμα και για κάθε πράξη τους πληρωνόταν σε χρήμα ή είδος με το παραπάνω.

Τ έ τ ο ι ε ς ή τ α ν :

1) Η Σταύραινα στο χωριό Ραφταναίοι. Αυτή ξόρκιζε ορισμένες αρρώστιες και προ παντός το μάτιασμα των παιδιών. Με λίγο νεράκι, σ' ένα μπουκαλάκι, έκανε τη δουλειά της θαυμάσια.

2) Η Ουρανία από το χωριό 'Αγναντα 'Αρτης. Πολλές γυναίκοúλες, για να μάθουν για τους δικούς τους που έλειπαν στα ξένα, όταν δεν έπαιρναν γράμματα, ή για τα παιδιά τους που ήταν στο στρατό, πήγαιναν φορτωμένες με δώρα στην Ουρανία.

Αυτή μάντευε (!) και ... τα ήξερε όλα (!)
'Έκανε κάτι μαγικά (!) και έβγαζε το «Χρησμό» επί το καλύτερο ... και η δουλειά της πήγαινε πρίμα ...

και 3) Ο Τριαντάφυλλος, από το χωριό Γραιτσίστα 'Αρτης
'Όταν κάποτε έχανε αντικείμενα αξίας, ή ζωντανά και δεν τα έβρισκε, πήγαινε στον Τριαντάφυλλο. Αυτός με τη μαντική του ικανότητα, τους έλεγε τον τρόπο, πως και που μπορούσαν να τα βρουν (!) Μερικοί ψάχνοντας με προσοχή κάτι έβρισκαν, άλλοι όμως όχι. ...
'Ηταν πάντως ονομαστοί στην περιφέρεια.

Στο χωριό μας, το Αμπελοχώρι και σήμερα ακόμα, όταν χάνουν κάτι και δεν το βρίσκουν, συχνά επικαλούνται τον Τριαντάφυλλο ή τη Σταύραινα.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Στις 26 - 2 - 1983 έγινε η ετήσια γενική συνέλευση του Συλλόγου μας στην αίθουσα του Επαγγ. Βιοτ. Επιμελητηρίου Γιαννίνων. Θέματα της ημερήσιας διάταξης ήταν:

1. Έγκριση Οικονομικού Απολογισμού 1982. Προϋπολογισμού 1983.
2. Συζήτηση - τυχόν προτάσεις των μελών για θέματα του Συλλόγου και του περιοδικού.

Η Γενική Συνέλευση, ψήφισε ομόφωνα την έγκριση του Απολογισμού - Προϋπολογισμού και στη συνέχεια ασχολήθηκε σε συζήτηση πάνω σε προτάσεις που υπέβαλαν τα μέλη, και οι οποίες ήταν.

—Αύξηση της συνδρομής των μελών.

—Γραφεία Συλλόγου.

Αύξηση των μελών του Δ.Σ. από 5 σε 7 μέλη.

Ακούστηκαν πολλές απόψεις και γνώμες πολλών μελών, τελικά αποφασίστηκε να μελετηθούν οι ανωτέρω προτάσεις από το Δ.Σ. του Συλλόγου, για να τις φέρει ολοκληρωμένες στη Γενική Συνέλευση που θα γίνει το καλοκαίρι.

Ανακοινώθηκε ότι οι εκλογές στο Σύλλογο θα γίνουν στις 2 - 7 - 1983 εφ. όσον η Γενική Συνέλευση θα έχει την προβλεπόμενη από το καταστατικό απαρτία. Σ' όλα τα μέλη στάλθηκαν προσκλήσεις και οπωσδήποτε η συμμετοχή των στη γενική Συνέλευση είναι απαραίτητη.

Το απερχόμενο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου, εκφράζει τις ευχαριστίες του προς όλα τα μέλη για τη συνδρομή και συμπαράστασή τους στο έργο της διοίκησης του Συλλόγου. Υπόσχεται ότι θα βοηθήσει το νέο Διοικητικό Συμβούλιο να συσπειρώσει όλους τους Αμπελοχωρίτες σε μια προσπάθεια συμμετοχής τους σε όλες τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που θα διοργανώνει.

Τέλος, κάθε προσπάθεια συνεργασίας με την Κοινότητα και πολιτιστικής ανάπτυξης του χωριού μας, θα βρίσκει το απερχόμενο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας πρωτοπόρο.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Από κακή πληροφόρηση στο προηγούμενο τεύχος γράψαμε πως τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής του χορευτικού ομίλου κατά το κόψιμο της πίττας των χωριανών της Αθήνας που έγινε στις 30)1)83 καλύφθηκαν από τον Τάκη Αλεξίου. Για αποκατάσταση της αλήθειας σας γνωρίζουμε πως όλα αυτά τα έξοδα καλύφθηκαν από τις εισπράξεις του χορού που διοργάνωσε το παράρτημα Αθήνας του Συλλόγου.

Ο συγχωριανός μας Τάκης Αλεξίου δεν κάλυψε τα έξοδα, αλλά πρόσφερε στο Σύλλογο 70.000 δρχ. για άλλες ανάγκες του χορευτικού μας Ομίλου.

— ★ —

Η χαρά μας είναι μεγάλη όταν μας δίνεται η ευκαιρία να πούμε και να γράψουμε τον καλό, τον εγκωμιαστικό λόγο για τις επιτυχίες και τις επιδόσεις των νέων του χωριού μας.

Με μεγάλη μας χαρά λοιπόν ανακοινώνουμε την μεγάλη επιτυχία που σημείωσε ο Κώστας Ελευθ. Έξαρχος, στο Πανεπιστημιακό Πρωτάθλημα ανωμάλου δρόμου που έγινε στις 14)2)83 στην Φιλιππιάδα. Ήρθε πρώτος στα 3.000 μέτρα παιδών. Το ανακοινώνουμε με ιδιαίτερη ικανοποίηση σημειώνοντας πως ο νέος μας αυτός εκτός απ' την θαυμάσια επίδοσή του στον αθλητισμό, είναι και καλό παιδί και το κυριότερο είναι άριστος μαθητής. Ο πρώτος στην τάξη του. Με τέτοιες επιδόσεις λοιπόν του αξίζουν πολλά συγχαρητήρια και του ευχόμαστε πάντα τέτοιες επιτυχίες.

— ★ —

Νέοι του χωριού μας με την γενική επιμέλεια του Στέλιου Ξεκάρφωτου, προσπαθούν ν' ανεβάσουν τη θεατρική παράσταση του Δ. Ψαθά «φωνάζει ο κλέφτης». Το ανέβασμα προγραμματίζεται για τις ημέρες του πανηγυριού.

ειδησεις

επικαιρότητες

Ντόρος και πάλι έγινε για το αν θα πρέπει να αλλάξει το έθιμο του γενικού χορού που περιλαμβάνει τα ματάκια. Σε περσινό μας τεύχος είχαμε μεταφέρει μέσα απ' το περιοδικό τη γνώμη πολλών χωριανών πως επειδή την τρίτη μέρα της Λαμπρής λείπει απ' το χωριό ένα μεγάλο μέρος των χωριανών θα πρέπει να μετατεθεί το έθιμο για τη δεύτερη μέρα. Φέτος που ανακοινώθηκε το θέμα πολλοί υποστήριζαν πως το έθιμο πρέπει να γίνεται την Πρώτη μέρα δηλ. την Κυριακή. Οι παλιοί μάλιστα υποστηρίζουν πως αυτό γινόταν τα παλιά χρόνια. Τελικά το θέμα ίσως λυθεί στο πανηγύρι στη Λαϊκή Συνέλευση που θα γίνει στην πλατεία του χωριού. Εκεί θα πρέπει νομίζουμε οι κάτοικοι του χωριού να πάρουν υπεύθυνη θέση, όχι μόνο πάνω σ' αυτό το θέμα αλλά σ' όλα τα θέματα που απασχολούν σήμερα την Κοινότητα.

Κ. Σ.

- ★ -

Αρκετοί συχωριανοί μας γιόρτασαν φέτος το Πάσχα στο χωριό όπως και κάθε χρόνο άλλωστε.

Έτσι, χορεύτηκαν και τα «ματάκια» με αρκετό κόσμο που είχαν δυό συνερχόμενες χρονιές να χορευτούν. Φυσικά θα συμμετείχαν ακόμη περισσότεροι χωριανοί αν χορευόταν την πρώτη η δεύτερη μέρα του Πάσχα.

Γ.Ν.

- ★ -

Χρσνιά των κερασιών μπορεί να χαρακτηριστεί το 1983 μια και οι γερόντοι ομολογούν πως τόσα πολλά κεράσια είχαν πολλά χρόνια να κάνουν οι κερασιές μας.

Το σπουδαίο είναι πως θα πάνε χαμένα μια και δεν υπάρχει κόσμος όχι μόνο να τα φάει αλλά και να τα μαζέψει. Βέβαια πολλά καλάθια πηγαινοέρχονται στα αστικά κέντρα αλλά είναι τόσα πολλά φέτος που τα περισσότερα θα τα φάει το μαύρο χρώμα.

Κ. Σ.

Ο συνάδελφος της συντακτικής επιτροπής Β.Π. ... άλλαξε επάγγελμα, τουλάχιστον τις ημέρες του Πάσχα. Έγινε «Φωτορεπόρτερ»!

Με μια κινηματογραφική μηχανή λήψεως κάλυψε πολλά στιγμιότυπα των ημερών του Πάσχα.

Έτσι στο αρχείο του συλλόγου μας θα υπάρχουν σκηνές από την μεγάλη Παρασκευή, από την Ανάσταση, από τα «ματάκια» και από το μοναδικό σε γραφικότητα έθιμό μας της Μ. Παρασκευής που βγάζουμε τον επιτάφιο από την κεντρική εκκλησία του χωριού και τον πηγαίνουμε στην Αγία Παρασκευή.

Ευχόμαστε να συνεχίσει ... την καριέρα του τουλάχιστον μέχρι το πανηγύρι.

Γ.Ν.

- ★ -

Τίποτα δεν χαρίζεται. Καταχτιέται. Έτσι και η 8 του Μάρτη σαν παγκόσμια μέρα της γυναίκας καθιερώθηκε ύστερα από αγώνες και θυσίες.

Στις 8 του Μάρτη 1857 οι υφάντριες και οι ράφτριες της Αμερικής ξεσηκώθηκαν για καλύτερο μεροκάματο και εξίσωσή τους με το μερακάματο των αντρών. Διαλύθηκαν βίαια και πολλές απ' αυτές θρήκαν τον θάνατο. Το αίμα που χύθηκε απέδωσε εύφορους καρπούς ... 53 χρόνια μετά, με την καθιέρωση της παγκόσμιας μέρας της γυναίκας στις 8 Μάρτη, με σύνθημα: Αγώνας για καλύτερους όρους δουλειάς και ειρήνη.

Γ. Ν.

Αυτός που μπορεί δημιουργεί.

Αυτός που δεν μπορεί κρίνει τους άλλους.

Μπεραντ ... Σώ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΓΑΜΟΙ:

1. Η Μαρίνα Γ. Μπόχτη με τον Κώστα Παπαθεοδώρου από τους Κτιστάδες.
2. Αγνή Ι. Μπόχτη με τον Νίκο Οικονόμου από το Δίστρατο Κονίτσης

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

1. Λούλα θυγ. Χ. Αθανασίου - Πικούλη	αγόρι
2. Πολυξένη Χ. Παπαχρήστου - Στασινού	κορίτσι
3. Ελένη Κ. Σιώτου - Σκέντου	κορίτσι
4. Άγγελος Ι. Μπαλωμένος	αγόρι
5. Χριστίνα Ι. Σιώτου - Ζυγούρη	κορίτσι
6. Γιώργος Χρ. Κόκκινος	αγόρι

ΘΑΝΑΤΟΙ:

1. Ο Κώστας Ευθ. Τόλης πέθανε στις 9)3)83 σε ηλικία 71 χρόνων.
2. Η Αικατερίνη Γρηγ. Αντωνίου πέθανε στις 2)4)83 σε ηλικία 68 χρόνων.
3. Ο Γιώργος Κων. Πραμαντιώτης πέθανε στις 10)6)83 σε ηλικία 83 χρόνων, και τάφηκε στο χωριό.

